

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE SLACHTER EN SINTERKLAAS

Toneelspel voor de jeugd

door

1880

Gaston van der Gucht

Toneelfonds J. Janssens

Antwerpen - 1992

Nr. 1218

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste ZES tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel 4

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:

I.B.V.A "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

cop. 1987 Toneelfonds J. Janssens/Gaston van der Gucht

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

P E R S O N A G E S .

DE SLACHTER	KREOON
ZIJN KNECHT	KRELIS
AGENT	KNUPPEL
SINTERKLAAS	
ZIJN HELPER	ZWARTE PIET
ZIJN EZEL	VIKTOOR

Alhoewel er zes rollen in dit stuk voorkomen kan het toch met vier acteurs gespeeld worden. Respectievelijk worden de rollen van kreoon en Viktoor, en Krelis en Sinterklaas gedubbeld.

P R O L O O G.

Sinterklaasliedjes. Stilte.

Piet alleen op het toneel met een heel GROTE BRIEFOMSLAG die hij langzaam opent. Daaruit haalt hij een heel KLEIN BRIEFJE. Hij leest. Alleen Piet staat in het licht. Op de briefomslag lezen we duidelijk "AAN SINTERKLAAS, Rijstpapstraat, 1, HEMEL.

PIET: (Leest) SINTERKLAAS,
brave baas
breng mij koek en speculaas,
suikergoed en chocola
en wat tabak voor mijn pa
voor mijn moe en zusje klein
speelgoed en veel marsepein.
Doe mijn moeke geen verdriet
laat hem thuis je Zwarte Piet.
Ik wil een heel braaf kindje zijn
'k Zal U altijd dankbaar zijn.

Langzaam dooft het licht. Piet verdwijnt. SINTERKLAASLIEDJES.

E E R S T E T A F E R E E L.

(Enkele zetstukken suggereren de straat. Alles gebeurt voor de slagerswinkel van Kreoon. Kreoon, krelis en Knuppel komen dansend op. Zij dansen enkele sinterklaasliedjes. Zeer grote animatie. Kinderen in de zaal kunnen meezingen maar ze worden niet uitgenodigd om dit te doen.

KNUPPEL: (Armen in de hoogte) Stop! Stop! Mijn tong hangt op mijn knieën. Ik ben bekaf!

KRELIS: JA, laten we ermee ophouden. Ik ben ook doodop. Ik geloof dat mijn hart ieder ogenblik gaat stilvallen als een oude molen, zo moe ben ik.

KREOON: Neen! Neen! Voortdansen. Ik wil voortdansen. Kom op Krelis, ik hou je vast onder de armen.

KRELIS: Neen, neen, heus baas, ik kan niet meer.

KNUPPEL: Ik ook niet. Ik ben leeg gedanst. Nooit van mijn leven heb ik zoveel gedanst.

KREOON: Wat zijn jullie voor lui? Ik kan een hele dag dansen.

KRELIS: Een hele dag?

KREOON: Ja.

KNUPPEL: En een hele nacht?

KREOON: Ja.

SAMEN: En nog een dag en nog een nacht.

KREOON: Precies, dat kan ik.

KNUPPEL: Je mag niet overdrijven, Kreoon.

KREOON: Ik overdrijf geen sikkepit.

KRELIS: Er is toch iets dat ik niet snap.

KNUPPEL: Neen?

KREOON: Wat is dat dan wel?

KRELIS: Waarom hebben wij gedanst en waarom hebben wij gezongen?

KNUPPEL: Omdat het Sinterklaas is natuurlijk. (Zingt) Zie ginds komt de stoomboot uit Spanje weer aan... (En danst weer)

KRELIS: (Zingt en danst eveneens) Ik zie er Sint Nikolaas,
ik zie hem al staan...

KREOON: Stop! Stop! Jullie vergissen zich!

KNUPPEL: Is het niet om Sinterklaas?

KREOON: Neen.

KNUPPEL: Waarom dan? Dat vraag ik mij af. Gek, ik weet het
niet meer.

KRELIS: Ik ook niet. Jij wel Kreoon?

KREOON: Ik weet het. Natuurlijk weet ik het.

KNUPPEL: Zeggen.

KRELIS: Ja, kom ermee voor de dag.

KREOON: Ik weet het natuurlijk! Ik weet het natuurlijk!

KRELIS: Toe baas, doe niet zo kinderachtig. Zeg het dan toch.

KREOON: Ik weet het. Ik weet het.

KNUPPEL: In naam der wet, ik gebied je...

KREOON: Wat?

KNUPPEL: Ja, wat was het nu weer dat je gebieden ging?

KRELIS: Kreoon moet ons zeggen waarom wij aan het dansen en
aan het zingen zijn.

KNUPPEL: Precies, dat was het. Dus in naam der wet...

KREOON: Jajaja, 't is al goed. Ik zal het jullie zeggen.
(Wacht even.)

KRELIS: Nu?

KNUPPEL: En?

KREOON: Ik heb een machine uitgevonden.

KNUPPEL: Een machine?

KRELIS: Uitgevonden?

KREOON: Ja.

KNUPPEL: Een naaimachine?

KREOON: Neen.

KNUPPEL: Een boormachine?

KRELIS: Of een wasmachine?

KREOON: Neen, neen, neen.

KNUPPEL: In ieder geval, uitvinding is uitvinding, daar kunnen
we een borrel op drinken.

KRELIS: Ik begrijp er niets van.

KREOON: Hou je stil, jij borrelmans!

KNUPPEL: Hela, niet zo hevig man. Je bent geen leeuw, je hoeft niet te brullen.

KREOON: Jullie weten dat ik de beste en de verstandigste slachter van het hele land ben.

KNUPPEL: Niet zo hoog van de toren blazen, kereltje. Ik heb er slimmere gekend.

KRELIS: En eenvoudiger, alleszins.

KREOON: Zeven jaar heb ik gewerkt om mijn machine uit te vinden.

KNUPPEL: Was dat nodig? Er zijn al zoveel machines.

KRELIS: En lawaai dat ze maken.

KREOON: Natuurlijk was het nodig. Ik heb een slachtmachine uitgevonden.

KRELIS: Boe, wat een verschrikkelijke naam.

KNUPPEL: En hoe werkt dat spel?

KREOON: Spel? Dit is geen spel! Dit is een keiharde machine.

KNUPPEL: Ook al goed. Hoe werkt die machine dan? Die keiharde machine?

KREOON: Heel eenvoudig (toont de tekening) Wij duwen een varkentje vooraan in de machine en achteraan hebben wij de worsten, panklaar, gekruid en gewogen. Je kan ze zo bestellen.

KRELIS: Ik snap er niets van, baas.

KREOON: Je moet alleen onthouden, hupla het varkentje in de machine en hupla de worsten op je bord. Het werkje duurt twee seconden. Dat maakt dat wij honderdtwintig varkentjes in vier minuten kunnen inpakken. Dat maakt achttienhonderd varkentjes per uur.

KRELIS: Oeioei, daar duizel ik van!

KNUPPEL: Dan sta je aan de drempel van een groot fortuin, Kreoon. Proficiat!

KREOON: Ik zal de rijkste man van de wereld worden. Ik wil de rijkste man van de wereld worden.

KNUPPEL: Drinken wij daar een borreltje op?

KRELIS: Jij, Knuppel Jeneverkruik, met je borrels altijd...

KREOON: Neen, daar dansen wij op. Jullie zijn nu alle twee uitgerust. Vooruit, wij beginnen opnieuw. En daarna trakteer ik jullie in mijn huis op een pint bruin bier.

KNUPPEL: Dat mogen wij niet afslaan. Gek, ik voel opeens geen moeite meer.

KRELIS: Dat komt door die pint bruin bier.

KREOON: Vooruit mannen, Leve de machine!

KRELIS: Laten wij maar opnieuw zingen ter ere van Sinterklaas.

Ik heb dit jaar zo goed mijn best gedaan. Ik hoop dat hij bij ons op bezoek komt.

(Ze dansen opnieuw. Plots staat Zwarte Piet op het toneel. Met zijn boek onder de arm en zak over de schouder, danst hij mee. Eerst merken de drie hem niet op en als ze dat toch doen rennen ze gillend weg.)

PIET: Waarom hollen die kerels zo verschrikt weg? Ik ben toch geen booswicht? Speciaal ben ik hier op de wereld neergekomen omdat ik hier drie vrolijke mannen zag die zo plezierig zongen en dansten op liedjes van Sinterklaas. Ik zeg tegen Viktoor, o ja, dat weten jullie niet, Viktoor dat is de ezel van Sinterklaas, ik zeg tegen Viktoor daar moet ik zijn Viktoor, daar zingen ze van Sinterklaas. En Viktoor antwoord: Daar wil ik ook zijn, want ik zie daar een weide met veel mals gras, daar wil ik lekker grazen. Rijstpap is geen eten voor een gezonde ezel, ook al komt die rijstpap uit de hemel en wordt hij door de engeltjes gemaakt. En wat beleven wij nu? Ze hollen weg van zodra ik met hen meedans. Wat zijn de mensen toch gekke wezens! Waar zou ik hier nu eigenlijk zijn? O ja, daar zitten jullie, dag kinderen, fijn dat je gekomen bent. Mij kennen jullie natuurlijk wel. Ja, precies, Zwarte Piet. Ja vroeger, veel veel vroeger heette ik Piet Zwart, maar lang geleden hebben de mensen mijn naam omgedraaid en nu heet ik Zwarte Piet.

PIET: Ik begrijp eigenlijk niet waarom. Waar ben ik hier nu eigenlijk neergedaald? O ja, in Fijn. Ik geloof dat ik vandaag precies in moest zijn. Ik ben hier al zo vaak geweest. Ieder jaar keer ik terug om de lijst van de brave kinderen op te maken. O ja, brave kinderen? Ik geloof dat er hier veel zijn. Zoveel als krullen op mijn hoofd. En stoute??? Kijk maar, de zak is leeg en hij blijft leeg. Dat wil niet zeggen dat er geen boze mensen zijn, o ja, die heb je, maar Sinterklaas zorgt ervoor dat er ieder jaar een paar mensen beter en een massa kinderen gelukkiger gemaakt worden. O ja, nietvergeten Piet, beste jongens en meisjes jullie hebben allen de groeten van Sinterklaas. En misschien komt hij straks ook wel langs hier om met jullie te praten. Van Sinterklaas weet je dat nooit. Hij is zo onberekenbaar.

In de verte luidt een bel.

Wat beleven wij nu? Daar heb je die polietiemann terug. Ik zal hem deze keer niet doen schrikken. Ik hou mij aan de kant.

KNUPPEL: Hela, hela mensen, waar zitten jullie? Ik heb een dringende boodschap van de burgemeester voor jullie allemaal. Hela, mensen, volk? Wat is dat nu? Hier zijn ze zeker allemaal dood? Ja, dat staat ons allemaal te wachten. En spoediger dan wij het verwacht hebben, geloof mij maar. Ik ben hier dertig jaar agent in de gemeente, ik weet wat ik vertel. Bah, ik mag er niet aan denken, het geeft zo'n koud gevoel, ik bibber al als ik aan Pietje de dood denk. Ik zal vlug mijn hart een beetje verwarmen (drinkt) Bah, dat is al veel beter, ik voel de courage al kriebelen in mijn benen (drinkt) aan mijn billen (drinkt) in mijn buik (drinkt) nu komt ze aan mijn hart (drinkt) Voila, nu ben ik weer helemaal in orde. Ik voel mij als een engeltje in de hemel.

KNUPPEL: Allez, allez... waar blijft dat volk hier? Volk!
Volk! (Belt.)

KRELIS: Wat een lawaai agent, is er oorlog?

KNUPPEL: Er is geen oorlog.

KRELIS: Brand?

KNUPPEL: Er is geen brand.

KRELIS: Moord?

KNUPPEL: Geen moord.

KRELIS: Maar wat is er dan? Je keelt als een zwijn dat in
onze machine geslacht wordt.

KNUPPEL: Stilte. Eerbied voor de openbare macht! Respect als-
jeblief. Als je nog één keer je mond opendoet om te
spreken of te gapen maak ik je een proces verbaal voor
luchtvervuiling.

KRELIS: Wind je zo niet op agent, je bloed komt naar je hoofd
en dat is gevaarlijk om een tomatenkop te krijgen.

KNUPPEL: Je hebt gelijk man. Mijn vader is ervan dood. Ik
ga een geneesmiddeltje nemen om dat te voorkomen. Ik
moet mijn alteratie afdrinken.

KRELIS: Santé agent.

KNUPPEL: Zwijg! (drinkt) Merci. (drinkt) Zwijg zeg ik je.

KRELIS: Maar ik zwijg toch.

KNUPPEL: Dan is het goed. En zelfs als je niets zegt moet je
nog zwijgen, begrepen?

KRELIS: Begrepen.

KNUPPEL: Ik moet een proclamatie van onze burgemeester voor-
lezen, maar voor jou alleen is mij dat te onnozel.

KRELIS: Onnozel?

KNUPPEL: Ja, veel te onnozel.

PIET: En ik dan meneer de politieman?

KNUPPEL: O pardon meneer, ik had u niet gezien, pardon, duizend
maal excuses.

KRELIS: En daar dan, die honderde kinderen in de zaal, die
willen ook de proclamatie van de burgemeester horen.
Is het niet jongens en meisjes? Zie je wel agent.

KNUPPEL: Mijn excuses, ik had jullie nog niet gezien. Maar voor ik begin moet ik nog eens spoelen, want, zie je, ik word een dagje ouder en mijn ogen zijn niet te best meer. Ik wil ervoor zorgen dat ik in één keer door de tekst geraak. (drinkt) Allez dan, ik begin, stilte alsjeblief. (Ontrolt de tekst.) (leest)
De burgemeester en de gemeenteraad van onze gemeente verwittigen de achtbare bevolking ervan dat een zeer gevaarlijk heerschap...

KRELIS: Wat?

KNUPPEL: Hoor je niet... een gevaarlijk heerschap...

KRELIS: Wat wil dit zeggen?

KNUPPEL: Dit wil zeggen voor de mensen die het niet begrijpen: een... een... gevaarlijk heerschap, allez... gevaarlijk heerschap.

KRELIS: Een gevaarlijke bandiet misschien?

KNUPPEL: Juist, zoals ik zei... een gevaarlijke bandiet.

KRELIS: Hah!

KNUPPEL: Stilte! en onderbreek mij niet als ik aan het lezen ben. Ik heb het zonder dat al moeilijk genoeg.

KRELIS: Om te lezen.

KNUPPEL: Juist. (Stilte. Kijkt zeer kwaad rond. Leest verder.) De burgemeester en de gemeenteraad van ons dorp verwittigen de achtbare bevolking ervan dat een zeer gevaarlijk heerschap... (Kijkt zeer kwaad naar Krelis om te zien of die hem niet onderbreekt, maar Krelis verroert geen vin.) In deze streek is opgemerkt.

KRELIS: Wel, wel wat beleven wij toch allemaal tegenwoordig?

PIET: Een gevaarlijke bandiet, dat is niet om te lachen.

KNUPPEL: Bijlange niet.

KRELIS: Ik geloof dat ik in huis ga bij mijn baas. Ik word een beetje bang.

KNUPPEL: Je moet vertrouwen hebben in de openbare macht, Krelis man.

KRELIS: En wie is die openbare macht?

KNUPPEL: Ik.

KRELIS: Dan weet ik genoeg. Ik ga maar naar huis.

KNUPPEL: Wacht, mijn proclamatie is nog niet afgelopen. Ik ga verder. De bandiet heeft een zwart aangezicht, zwarte handen en heel waarschijnlijk ook zwarte voeten, maar dat hebben de burgemeester en de gemeenteraadsleden niet kunnen zien.

KRELIS: Natuurlijk hebben ze dat niet gezien, ze zien nooit wat. Hebben ze die bandiet wel al gezien zoals ze daar durven te beweren? Waarom hebben ze hem dan niet meteen gepakt? Maar dat durven ze zelf niet. Bange broeken. Dat vuil karweitje laten ze aan iemand anders over. Dat zeg ik.

KNUPPEL: Stilte daar. Je moet met eerbied over de openbare gezagdragers spreken, heb je dat verstaan? (stilte) Maar ja, ik kan dat zo niet zeggen zonder spreken maar ze breken mijn mond open. Je hebt gelijk. Je spreekt de waarheid. MIJ zullen ze dit zaakje laten opknappen. Ik zal die bandiet, die brandstichter, die moordenaar moeten zoeken. IK moet altijd opdraaien.

PIET: Ja, dat is overal gelijk. Ik moet ook altijd door de schouw kruipen en de boodschappen doen voor Sinterklaas. Maar voor hem doe ik dat graag. Ik heb een goede baas.

KNUPPEL: Is u ook bij de politie meneer?

PIET: Neen, goddank niet. Ze maken de kinderen zo al bang genoeg voor mij.

KNUPPEL: Wat doe je dan voor beroep?

PIET: Ja, je zou kunnen zeggen dat ik... schoorsteenveger ben.

KNUPPEL: Stilte! Ik ga verder (drinkt eerst eens, nadat zijn stem even overgeslagen was.) pardon. Hij heeft dus een zwart-gezicht, zwarte handen en zwarte voeten...

KRELIS: Natuurlijk niet gewassen. Zo'n kerels wassen zich nooit.

KNUPPEL: Verder heeft hij een zwart kostuum en een zwarte hoed.

KNUPPEL: Onder de linkerarm draagt hij een groot zwart boek terwijl over zijn rechterschouder een grote zak hangt.

PIET: (Terzijde) Lieve Sinterklaas en Sint Maarten erbij, ik geloof dat ze mij aan het zoeken zijn... Wat heb ik nu toch voor verkeerd's uitgehaald?

(Ondertussen valt het blad van Knuppel op de grond. Krelis en Knuppel willen het gelijktijdig oprapen en botsen met hun hoofden tegen elkaar.)

KNUPPEL: AAIE, wat zullen we nu beleven! U slaat op mijn hoofd. U slaat op het hoofd van een politiemans in functie...

KRELIS: Doe niet zo gek man, ik wilde alleen maar je blad oprapen. Maar jij zit overal met je domme kop waar je niet moet zijn.

KNUPPEL: Dit is een belediging. Ik maak dadelijk een proces-verbaal. Waar is mijn balpen?

KRELIS: Balpen, balpen. Je kan niet schrijven. Probeer verder te lezen, dan weten wij meteen waar wij aan toe zijn.

KNUPPEL: Het is omdat ik mijn balpen vergeten ben, want anders ging je op mijn boekje. Proces-verbaal. 500 fr boete. (Drinkt) Ik lees verder. De burgemeester geeft vijfduizend frank beloning aan al wie ons die zwarte boosdoener bezorgt. Ook zal die held gedecoreerd worden en een standbeeld krijgen...

KRELIS: Zodat hij heel de eeuwigheid buiten moet slapen.

KNUPPEL: Juist. De burgemeester, de gemeenteraad en ik hebben gezegd. Elk zegge het voort. (drinkt) Ik krijg er dorst van. (tot Zwarte Piet) Een ambetante affaire met die vreemde bandiet meneer. Zeer ambetant. Jaja. En ik mag natuurlijk weer opdraaien.

PIET: Zeer vervelend man.

KNUPPEL: Tegen wie zeg je het, meneer?

PIET: En die zwarte... kerel is nergens te vinden?

KNUPPEL: Nergens, meneer, nergens. Je moet er zelfs niet aan denken om hem te vinden.

PIET: Is het zo moeilijk?

KNUPPEL: Ach meneertje, meent u nu werkelijk dat er niets anders te doen is dan naar die zwarte toe te gaan, je hand op zijn schouder te leggen en te zeggen: vooruit man, wij gaan met jou naar de gevangenis (Doet alles wat hij zegt. Zwarte Piet bibbert van schrik. Plots ziet Krelis dat Zwarte piet... de zwarte is.)

KRELIS: Knuppel... Knuppel...

KNUPPEL: Hou je stil jij, jij onderbreekt mij altijd als ik aan het praten ben.

KRELIS: Knuppel... ddddaar.... dddie zwzwzwzwarte!

KNUPPEL: Waar?

KRELIS: Je hebt hem vast.

KNUPPEL: (Laat met een schreeuw Zwarte Piet los, trekt zijn revolver) Blijf staan! Handen omhoog of ik schiet!

PIET: (Steekt zijn handen omhoog met het gevolg dat het boek met een zware klap neerkomt. Knuppel duikt in elkaar van schrik. Piet vlucht weg.)

KNUPPEL: Hij schiet. Vluchten, Krelis! Niet schieten, meneer, alsjeblief niet schieten!

KRELIS: Maar Knuppel, hij is weg.

KNUPPEL: Ben je zeker?

KRELIS: Ja.

KNUPPEL: Zeer zeker?

KRELIS: Ja.

KNUPPEL: Zeerzeerzeerzeer zeker?

KRELIS: Sta dan toch recht man. Ik meende dat je niet bang was.

KNUPPEL: Ik ben niet bang man, maar de voorzichtigheid is de moeder van de porceleine winkel.

KRELIS: Wat zat je daar eigenlijk in die hoek te doen?

KNUPPEL: Ik? Niets!

KRELIS: Wat? Niets?

KNUPPEL: O jawel, jawel, heu... mijn zakdoek was gevallen. Ik moest hem toch oprapen.

KRELIS: Je zakdoek?

KNUPPEL: Ja, wat dacht je anders?

KRELIS: Ik dacht alleen dat je bang was.

KNUPPEL: Ik bang? Dan ken je Knuppel nog niet hoor koreltje.

Bang van een chocoladen ventje. Wacht maar, waar is hij?

In naam van de wet. Ik arresteer je.

KRELIS: Hij is ontsnapt agent.

KNUPPEL: Ja, ontsnapt.

KRELIS: Wij hadden vijfduizend frank kunnen verdienen.

KNUPPEL: En een decoratie van moed en zelfopoffering.

KRELIS: Maar hij is de pijpen uit, en ons vijfduizend frank zijn gaan vliegen.

KNUPPEL: En mijn bevordering tot brigadier, misschien tot commissaris. Krelis, waarom hebben wij hem laten lopen?

KRELIS: Niemand weet hoeveel kwaad die kerel kan uitspoken, natuurlijk als het een gevaarlijke bandiet is gelijk de heren van de gemeenteraad beweren.

KNUPPEL: Hij kan onze huizen in brand steken.

KRELIS: Onze konijnen roven.

KNUPPEL: Ik heb niet veel vertrouwen in die kerel. Als zijn geweten zo zwart is als zijn snuit dan staan wij er slecht voor.

KRELIS: Zeer slecht.

KNUPPEL: Zou hij al ver weg zijn Krelis?

KRELIS: Waarom?

KNUPPEL: Ik ga erachter. Ik ga hem arresteren.

KRELIS: En je couragie?

KNUPPEL: Ik ga mij direct een grote druppel courage uitgieten.

KRELIS: Jij Knuppel Jeneverkruik!

KNUPPEL: Wat? Weeral beledigingen?

KRELIS: Drink niet zoveel dan zal je meer moed hebben en dan zal je de gevaarlijke bandieten niet meer laten ontsnappen.

KNUPPEL: Jij beledigt mij kerel. Voor de derde keer al.

KRELIS: Ik zeg de waarheid.